

Mark Drakeford AM/AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

John Griffiths AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd
CF99 1NA

15 Chwefror 2017

Annwyl John

Yn fy sesiwn dystiolaeth i'r Pwyllgor ar 2 Chwefror, addewais ysgrifennu at y Pwyllgor i egluro i ba raddau y bydd y Bil yn effeithio ar y rheini sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus ar ran Awdurdodau Cymreig datganoledig.

Bydd y darpariaethau ym Mil yr Undebau Llafur (Cymru), fel y'i cyflwynwyd, yn datgymhwyso darpariaethau'r Trade Union Act 2016 yn achos "awdurdodau Cymreig datganoledig" a ddiffinnir yn Neddf Cymru 2017.

Rhestrir awdurdodau Cymreig datganoledig yn Atodlen 3 i'r Ddeddf. Mae'r diffiniad hefyd yn cynnwys awdurdodau cyhoeddus eraill sy'n arfer swyddogaethau mewn meysydd datganoledig a byddant yn cynnwys cyrff cyhoeddus newydd, fel Awdurdod Cyllid Cymru, a allai gael eu creu yn y dyfodol. Os yw'r awdurdod datganoledig wedi rhoi contract i gorff yn y sector preifat neu gorff yn y sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus, ni fydd y darparwr hwnnw yn dod o dan y diffiniad ac ni fydd felly o fewn cwmpas y Bil.

Bydd y Bil yn newid sut y bydd Trade Union Act 2016 y DU yn gymwys i Gymru yn y ffyrdd a ganlyn.

Mae darpariaethau yn Neddf 2016 ar gyfer amser cyfleuster a didynnu drwy'r gyflogres yn gosod dyletswyddau ar gyflogwyr yn y sector cyhoeddus. Bydd ystyr cyflogwyr sector cyhoeddus fel y'i pennir mewn rheoliadau nad ydynt wedi eu gwneud eto gan yr Ysgrifennydd Gwladol ond ni fyddant yn cynnwys unrhyw gyflogwr yn y sector preifat na'r trydydd sector, pa un a fydd yn darparu gwasanaeth ar ran corff cyhoeddus ai peidio. Effaith y Bil yw na fydd y dyletswyddau hyn yn gymwys i awdurdodau Cymreig datganoledig. Gan nad ydynt yn gymwys i gyrrff yn y sector preifat na'r trydydd sector ar hyn o bryd, ni fydd y darpariaethau sy'n ymdrin ag amser cyfleuster a didynnu drwy'r gyflogres yn berthnasol i

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

unrhyw un a fydd yn gweithio ar ran awdurdod Cymreig datganoledig, er ei bod yn bosibl y byddant yn parhau'n gymwys i gyflogwyr sector cyhoeddus nad ydynt wedi eu datganoli sy'n gweithredu yng Nghymru. Bydd y Trade Union Act 2016 yn gwneud y trothwy o 40% o'r bleidlais yn gymwys i weithwyr sy'n darparu 'gwasanaethau cyhoeddus pwysig' a gaiff eu pennu mewn rheoliadau i'w gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol ond bydd yn rhaid iddynt fod yn un o'r categorïau a ganlyn:

- a) gwasanaethau iechyd;
- b) addysgu'r rheini sydd o dan 17 oed;
- c) gwasanaethau tân;
- d) gwasanaethau trafnidiaeth;
- e) datgomisiynu gweithfeydd niwclear a rheoli gwastraff ymbelydrol a gweddillion tanwydd;
- f) diogelwch ffiniau.

Mae Llywodraeth y DU wedi dehongli bod 'gwasanaethau cyhoeddus pwysig' yn cynnwys unrhyw wasanaeth cyhoeddus pa un a yw'n cael ei ddarparu gan gorff cyhoeddus neu gan gorff yn y sector preifat. Mae rheoliadau drafft a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU ym mis Ionawr 2016 yn dangos mai'r bwriad yw cynnwys gwasanaethau a ddarperir gan weithredwyr rheilffyrdd, bysiau a gwasanaethau awyr yn y sector preifat. Effaith y Bil yw na chaiff rheoliadau bennu bod y gwasanaethau a ddarperir gan awdurdodau Cymreig datganoledig yn 'wasanaethau cyhoeddus pwysig' ac na fydd y trothwy o 40% yn gymwys i weithwyr sy'n gweithredu'n ddiwydiannol a gyflogir gan yr awdurdodau hynny. Byddai'r trothwy yn parhau'n gymwys, fel y nodir yn Neddf 2016, i wasanaethau cyhoeddus pwysig a ddarperir gan gyrrff yn y sector preifat neu'r trydydd sector.

Roedd gan y Pwyllgor ddiddordeb penodol ynghylch sut y byddai'r Bil yn gymwys i wasanaethau gofal cymdeithasol. Oherwydd nad yw gofal cymdeithasol yn dod o dan unrhyw un o'r categorïau o 'wasanaethau cyhoeddus pwysig' y ceir eu pennu yn rheoliadau'r Ysgrifennydd Gwladol, ni all y trothwy o 40% o'r bleidlais fod yn gymwys i weithwyr sy'n cael eu cyflogi i ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol yng Nghymru. Yr un yw'r sefyllfa pa un a ydynt yn cael eu cyflogi gan awdurdodau Cymreig datganoledig neu gan ddarparwyr yn y sector preifat neu'r trydydd sector.

Er mwyn osgoi unrhyw ddryswch, roeddwn yn awyddus hefyd i egluro'r sefyllfa mewn perthynas ag ymgynghoriad y Llywodraeth ar ddefnyddio gweithwyr asiantaethau, gan fod y mater hwnnw wedi codi yn ystod y drafodaeth. Fel y gŵyr y Pwyllgor, efallai, cynhaliodd Llywodraeth y DU ymgynghoriad ym mis Gorffennaf 2015 ar gynnig i ddirymu Rheoliad 7 o Reoliadau Cynnal Asiantaethau Cyflogaeth a Busnesau Cyflogaeth 2003. Mae Rheoliad 7 yn gwahardd busnesau cyflogaeth rhag darparu gweithwyr dros dro i gymryd lle gweithwyr sy'n gweithredu'n ddiwydiannol. Er nad yw Llywodraeth y DU wedi gweithredu eto yn dilyn yr ymgynghoriad, pe bai yn dirymu'r rheoliad, byddai hynny'n gymwys i weithredu diwydiannol gan weithwyr ym mhob sector, gan gynnwys gweithwyr a gyflogir yn y sector cyhoeddus yng Nghymru.

Ym mis Medi 2016, cyhoeddais ymgynghoriad er mwyn gofyn a ddylai'r sefyllfa gyfreithiol barhau fel y mae yng Nghymru – h.y. cadw'r sefyllfa lle nad yw awdurdodau Cymreig datganoledig yn gallu defnyddio gweithwyr dros dro yn lle staff sy'n gweithredu'n ddiwydiannol. Nid wyf wedi cyhoeddi fy mholisi ar y mater hwn eto ond, fel y dywedais yn fy natganiad deddfwriaethol, un opsiwn fyddai gofyn am ddeddfwriaeth yn y Bil hwn a fyddai'n effeithio ar awdurdodau Cymreig datganoledig. O wneud hynny, byddai effaith dirymu Rheoliad 7 yn gymwys i bob cyflogwr arall.

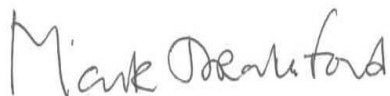
Soniais hefyd wrth y Pwyllgor am ohebiaeth a anfonwyd ataf gan Ben Gummer AS, Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet a Thâl-feistr Cyffredinol. Rwyf wedi cysylltu â'i swyddfa

ef, gan anfon cais y Pwyllgor i gael gweld yr ohebiaeth ymlaen ato, ac wedi rhoi gwybod i'w staff fy mod yn teimlo bod yn rhaid imi ryddhau'r llythyr ichi.

Mae rhai o elfennau'r dull gweithredu yr ydym wedi'i fabwysiadu mewn perthynas â'r mater hwn, er enghraifft, yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol, yn ddibynnol ar gychwyn y darpariaethau hyn yn Neddf y DU. Bydd y Pwyllgor, felly, am fod yn ymwybodol o'r datblygiad hwn wrth iddynt ystyried y Bil, a dyna pam yr wyf wedi penderfynu rhannu'r llythyr atodedig gyda chi heb gydsyniad Swyddfa'r Cabinet.

Rydw i'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Mark Drakeford AC/ AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government